

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio Theologica. De modo Ligandi & Absolvendi Peccatores Consuetudinarios & Recidivos

Joachim <A Jesu-Maria>

Namurci, 1693

Articulus I. De Peccatoribus consuetudinariis & recidivis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39165

20. *Confessiones apud Religiosos factæ, pleraque sacrilegæ sunt vel invalidæ.*

Nemini dubium esse potest quòd secundùm *praxim* mox absolvendi, atque secundùm *consuetudinem* modernam quoad administrationem Sacramenti Pœnitentiæ ordinariè credatur pœnitenti dicenti pro se & contra se, nisi ratio manifesta appareat in contrarium; adeòque quòd non exigantur illa pœnitentiæ exercitia longo tempore ante abolutionem continuata ut pœnitenti credatur, sicut volunt adversarii nostri; tamen declarat Pontifex per *illam praxim*, pœnitentiæ ordinem non esse inversum, *consuetudinem illam* non esse abusum, condemnatque dicentes confessiones apud Religiosos factas, pleraque, vel esse sacrilegas, vel invalidas; & cùm Adversarii affirmant esse vel sacrilegas vel invalidas, quia relapsus tribuunt impænitentiæ, in his qui longa illa opera non practicant: ideo meritò diximus totam controversiam esse conformiter ad nostram doctrinam à SS. D. N. ALEXANDRO VIII. terminatam: siquidem in hoc consistebat, *an ordinariè credendum sit pœnitenti dicenti sese dispositum, dum ratio manifesta non apparet in contrarium: an verò sit disponendus & probandus per longa pœnitentiæ exercitia ante abolutionem; item an relapsus recidivorum inconstantia propositi, seu instabili pœnitentiæ, vel carentia propositi, seu impænitentiæ sint ordinariè tribuendi; denique an confessiones recidivorum ordinariè sint, vel sacrilegæ vel invalidæ.* Propter rationes dictas has tres difficultates denuò elucidamus.

ARTICULUS I.

De Peccatoribus consuetudinariis & recidivis.

Impietas impij non nocebit ei in quâcumque die conversus fuerit ab impietate suâ. Ezech. 33. Quia

*misericors est & miserator Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominus universis & miserationes ejus super omnia opera ejus. Psal. 144. Harum miserationum exempla, quibus inducantur peccatores ad fiduciam consequendæ salutis nobis abundè SS. PP. subministrant. Gregorius homil. 25. in Evange. In fide lapsus est aliquis aspiciat Petrum qui amarè fleuit quod timidè negaverat .... alius contra proximum in malitiam crudelitatis exharsit? Aspiciat Latronem ..... alius avaritiæ astibus anhelans ....? aspiciat Zachæum .... alius libidinis igne succensus carnis munditiâ perdidit? Aspiciat Mariam .... Ecce omnipotens Deus ubique oculis nostris, quos imitari debemus objicit, ubique EXEMPLA suæ misericordiæ opponit. Similia habet Chrysost. homil. 2. in Psal. 50 Hieron. Epist. ad Rusticum. August. de verbis Apost. Serm. 8. de tempore Serm. 24. & in Psal. 50. Bernard. Serm. in festo Apostol. Petri & Pauli. Advertendum est SS. PP. non dixisse miracula suæ misericordiæ sed *Exempla*, ad eòque corruit adversariorum responsio: *sed quia sub magno moderamine Pastores Ecclesia vel solvere vel ligare studere debent ut docet Sanctus Gregorius homil, 26. ideo ad puncta controversia transimus.**

S. I.

Discutitur prima Controversia.

IN foro Confessionis ordinariè credendum est pœnitenti dicenti pro se & contra se, nisi ratio manifesta appareat in contrarium. Ita S. Th. 4. sent. dist. 17. q. 3. art. 3. q. 5. ad 2. quodl. 1. q. 6. art. 3. in corpore & ad 2. S. Gregor. L. 2. in 1. Reg. cap. 15. *Plerumque instanti confessione agitur, ut confitentibus de cordis etiâ conversione credatur, & homil. 26. in Evange. illos nos debemus per pastorem auctoritatem*

*thoritatem absolvere, quos authorem nostrum cognoscimus per suscitantem gratiam vivificare, qua nimirum vivificatio ante operationem rectitudinis in ipsa jam noscitur confessione peccati: Id est per ea quae poenitens testatur in tribunali confessionis. SS Carolus Borromaeus & Franciscus Salesius stant etiam pro nostrâ sententiâ, institut. Confess. & Pastor S. Bernard. Senens. in tract. de Confessione. Expressè hanc sententiam docent. Valerus in differentiâ fori verbo poenitentia. Trullenck lib. 4. cap. 11. dub. 7. nu. 1. Andræas Vega l. 13. de lapsis cap. 34. Bessæus verbo Confessarius 4. nu. 17. Possévinus de officio curati cap. 7. nu. 30. Navarrus in Manuali cap. 10. Petrus Navarra de rest. l. 4. cap. 4 n. 77. Sa in Aphorism. verbo absolutio nu. 14. Præpositus de poenit. q. 10. nu. 3. Petrus Marchantius in Tribunali tract. 6. tit. 3. q. 2. Gaspar Hurtado de Sacrament. dis. 10. differ. 13. Filliucius post tract. 7. in instit. de poenit. art. 3. Castro Palao de poenitent. tract. 23. dis. unicâ parte 18. §. 2. nu. 12. Discastillode poenit. dis. 10. dub. 29. nu. 571. Reginaldus in praxi fori poenit. l. 2. cap. 8. n. 99. & l. 8. cap. 2. Henriques l. 6. cap. 26. n. 4. Lessius verbo Confessarius cap. 7. Moya tract. 4. de poenit. dis. 7. q. 5. n. 3. Manigard in Instruct. confess. §. 6. Millart de poenit. cap. 96. n. 21. Zuares de poenit. dis. 32. sec. 2. affirmat ita docere omnes auctores, & Tomo 2. de relig. lib. 3. de Juram. cap. 8. nu. 7. hæc habet. De proposito credendum est poenitenti, non obstante quâcumque frequentia & inconstantia ejus, quia sicut potest mutari in malum, ita & in bonum, & ipse est accusator, defensor & testis .... nisi evidenter videat esse indispositum. Thomas Sanchez l. 2. de matrim. dis. 25. n. 2. post similes rationes hanc addit. *Qua nemo ita salutis suae immemor presumitur;**

ut querens Deo reconciliari in interno foro falsum deponat: & ita fatentur omnes & Covarruvias multos referens 4. decret. 1. p. cap. 4. ff. 1. & 2. p. cap. 2. nu. 2. Menochius de presumpt. l. 1. presump. 77. nu. 16. & l. 3. presump. 1. nu. 29. & 37. cum sequentius & conf. 385. à nu. 21. vol. 4. Hancque sententiam quam plurimi alii docent. Ex quibus patet quàm immeritò adversarii doctrinam nostram singularitatis notâ inurant.

Ob. Sanctus Thomas non loquitur de dispositione pœnitentis, sed de hoc facto, an Parochus credere debet illi dicenti in Paschate confessum se esse alteri.

R. S. Doctorem hoc generale principium stabilisse scilicet pœnitenti credendum esse, dum ratio manifesta non apparet in contrarium; ex quo infert. illi credendum esse in casu objecto. A fortiori verò debet credi dum agitur de sua internâ dispositione; quia non potest haberi ab extrinseco certitudo sicut posset haberi de confessione alteri factâ: posset enim adferre scedulam Confessarii: & non obstante vult S. Doctor quòd illi simpliciter credatur: ergo &c.

Ob. 2. S. Greg. l. 2. Moral. cap. 15. & homilia 16. dicit: *Hoc plerumque humanus animus habet proprium, quod mox ac in culpam labitur à sui adhuc cognitione longius separetur ..... lux veritatis quòd habita negligitur, eo permittit justus Iudex, ut nec amissa requiratur: & in Pastor. cap. 9. Sapè de se mens ipsa mentitur..... & fingit se de bono opere amare quod non amat, de mundi autem gloria non amare quod amat.*

R. Ista & similia non obesse nostræ doctrinæ: scimus enim peccatoris animum per peccatum ad mundana trahi, hæbetem fieri, in incuria salutis versari, mentem de seipsa sæpè mentiri, præcipuè eorum de quibus ibi loquitur S. Gregorius qui ambiunt prelaturas & dignitates; quapropter diximus non esse cre-

dendum dum ratio manifesta apparet in contrarium.

Ob. 3. Sequitur ex nostra doctrina relinqui pœniten-
tenti iudicium de sua dispositione.

R. Aliquale peccatori competere suæ dispositio-
nis iudicium: *Oportet*, ait Leo epist. 91. *Vnumquem-
que Christianum conscientia suæ habere iudicium.* Et
Et S. Thom. 3. p. q. 80. art. 4. ad 5. affirmat illum
non peccare qui bonâ fide dolens de peccatis ad Eu-
charistiam accedit: licet non sufficienter contritus:
*Quia nemo potest per certitudinem scire si sit verè con-
tritus: sufficit si in se signa contritionis inueniat,*
*puta si doleat de præteritis, & proponat cavere de fu-
turis.* Hæc quilibet etiam rudis sentire potest, quia
tamen tale iudicium potest iustis de causis reformari:
ideò non relinquitur absolutè pœnitenti, nec ratio iu-
dicis à Confessario subtrahitur, potest enim exami-
nare Confessarius modum & finem conversionis, an
sit ex aliquâ erga Deum benevolentia, an ex puro
pœnarum metu, aut ex aliquo motivo insufficienti,
an in spiritu humilitatis, cum animi promptitudine
ad recipienda remedia accedat, quæ culpa præcesse-
rit, quæ pœnitentia secuta, id est, an motus fidei,
spei, detestationis peccati exercuerit, &c. In hoc ad-
versarios decipi animadvertimus, quod putent con-
suetudinarios & recidivos ordinariè ad confessionem
properare statim atque aliquam senserunt velleitatem
emendæ, nosque eò ipso illos absolvere; non sic sa-
nè evenit: nam aliqui pluries & diu divinis inspiratio-
nibus sese opponunt, ut describit S. Aug. in Psalm.
6. & 166. alii breviori tempore puta concionis, me-
ditationis, &c. divinis motibus cedunt recogitantes
peccata sua per aliquod tempus, per dies aliquos, imò
per hebdomadas anguntur, in Deum suspirant, con-
fidunt, tandem diligere incipiunt, donec occasione
occurrente v. g. diei solemnisi, &c. confiteantur. Et

dato quod interdum primo excitationis seu conversionis motu ad confessionem properarent alios actus ante pedes Confessarii elicitori, non sequitur non esse sufficienter dispositos : si tamen in aliquibus solam emendæ velleitatem, adeoque affectum ad peccatum invenirent aut nullam emendationis spem, remittendi sunt ad aliquod tempus breve ut dicemus § §. sequentibus.

Instant si Confessarius supradicta inquirere debeat, atque ad alias actiones quas confitendo facit attendere : sequitur non esse credendum pœnitenti, & per consequens tam has Theses quàm præcedentes retractare quod in primis dixeramus.

R. Negando consequentias : quia dum diximus in primis Thesibus credendum esse pœnitenti, semper addimus, *nisi ratio manifesta appareat in contrarium.* Per hoc sufficienter statuimus prædictorum examen esse faciendum : nec obest quin credatur pœnitenti ; nam quidquid Confessarius inquirat & conspiciat, semper restat credendum dicenti quo animo fiat : An humili, sincero, contrito &c. Adeoque ex fidei pœnitentis narratione dispositionis iudicium dependet. *Quis enim hominum novit, quæ in homine sunt, nisi spiritus hominis ; & cui voluerit revelare ?* ait Apost. I. ad Corinth. 2. & S. August. tract. 74 in Joan. *Conscientiam nostram videmus, alterius non videmus.* Ex his patet falsò adversarios publicare controversiam in posterioribus nostris Thesibus esse immutatam : siquidem in hoc semper fuit. *An Confessarius debeat credere pœnitenti, dum ratio manifesta non apparet in contrarium.*

Iterùm patet quomodo adversarii nostri mirum in modum hallucinentur : & cùm premuntur de ramo in ramum recurrant, nec tamen possunt locum secu-

rum invenire : si verò contingat pœnitentem bonâ fide accedentem esse indispositum non peccat ut vidimus ex S. Thom. si autem malâ fide (quod non est præsumendum , ut patet ex Sanche & aliis citatis supra) ipse viderit id est hoc sacrilegium suæ imputet malitiæ , ad quod nullo modo concurrat Confessarius. Utinam adversarii nostri nobiscum tutâ conscientia possint dicere , ipsi viderint , dum plures ex eorum nimio rigore in phrenesim vel desperationem actos audiunt ! Utinam inquam nobiscum & non cum principibus Judæorum , qui per illam responsionem à Divino Judicio sese non exemerunt.

Ob. 4. Qui pluries fidem fregit , non est dignus ut ei credatur : v. g. si uxor pluries marito fregisset fidem , si famulus pluries rem Domini abstulisset , si gubernator tradidisset pluries civitatem : si denique aliquis pluries impegisset tibi colaphum , &c. an illis crederetur atque in gratiam reciperentur.

Respondet pro nobis misericors & miserator Dominus apud Jeremiam 3. *Vulgo dicitur si dimiserit vir uxorem suam , & recedens ab eo duxerit virum alterum , numquid revertetur ad eum ultra ? Numquid polluta & contaminata erit mulier illa ? Tu autem fornicata es cum amatoribus multis : Tamen revertere ad me dicit Dominus & ego suscipiam te.* Unde hoc ? nisi quoniam alia est misericordia Dei , alia hominum ; non enim cogitationes mea cogitationes vestra , neque via mea via vestra : quia sicut exaltantur cœli à terrâ , sic exaltata sunt via mea à viis vestris & cogitationes mea à cogitationibus vestris , ait Dominus. *Jsayæ 55.* Nec hujus cœlestis misericordiae superabundantiam in veteri Testamento tantum testatus est , sed maximè in novo : ipsum Dominum meum audiivi loquentem in Apostolo suo ubi *modus & numerus præfixus non est , ait enim donan-*

res vobismetipsis si quis adversus aliquem habet qua-
 relam sicut in Christo donavit vobis. Audistis for-
 mam, septuagesies septies peccata tibi Christus dona-
 vit, si huc usque ignovit, & ultra negavit: pone &
 su Limitem & ulterius noli ignoscere, si autem Chri-
 stus millia peccatorum invenit, & tamen omnia do-
 navit noli subducere misericordiam, notandum
 prius dixerat, si centies peccaverit, ignosce; & quid
 dicam toties & toties? omnino quoties peccavit ignos-
 ce. August. Ser. 15 de verbis Domini. Et S. Th. 3.
 p. q. 48. art. 10. Ex hoc quod præcipiat Petro di-
 mittere septuagesies septies, atque ex infinita in Deo
 misericordia, Infert sapius & absque ullo termino
 per poenitentiam peccata remittere. Quod etiam Tri-
 dent. sess. 14. cap. 2. affirmat, & de poenitentia
 distinct. 3. cap. 32. dicitur: Videmus adhuc in Ec-
 clesiâ sepè febricitantes, sepè languidos, sepè passio-
 nibus captos sepè liberari, ut pareat toties opus mise-
 rentis quoties sit confessio poenitentis: juxta dicta §. 4.
 & seq. unde S. Chrysostomus supra, si millies pecca-
 verit persta millies confiteri. Quare autem in foro ex-
 terno non credatur dictis sicut in foro confessionis,
 ratio est quia præsumitur in illo factum celaturos ne pu-
 niantur & expellantur v. g. uxor adulterium, famulus
 furtum & malam voluntatem, &c. In interno cum
 per sinceram animi sui accusationem obtinere debeat
 misericordiam, nec sit alia via evadendi poenam æter-
 nam: ideo præsumitur veritatem aperire. Breviter
 hoc expressit oculatissimus Augustinus in Psalm. 74.
 Quid times, inquit, confiteri Deo, bonus est, ignoscit
 Confidenti: time confiteri Iudici homini ne fortè con-
 fessum puniat. Denique Argumentum nimium pro-
 bat, adeoque nihil: probat enim primam aut secundam
 vice non esse absolvendos: quis enim maritus, Do-

minus, Rex, &c? dictos secundâ vice in gratiam reciperet?

Ob. 5. Amos j. dicitur *super tribus sceleribus Damasci & super quatuor non convertam eum.* Et Glossa in illum locum, *quaridè peccata eadem committere nec pœnitentiam nec indulgentiam se daturum denunciat.*

Respondemus cum S. Bonaventura in 4. dist. 14. dub. 2. *Quod Hieronymus intelligit quod primum peccatum sit consentire in corde: secundum est facere in opere: tertium est vertere in consuetudinem, quartum est finaliter non pœnitere, de hoc non dat veniam nec pœnitentiam, quia post mortem non est locus pœnitentiae.*

A R T I C U L U S I I.

Discutitur secunda Controversia.

PECCATOR consuetudinarius & recidivus potest esse & judicari ordinariè dispositus ad absolutionem fructuosè recipiendam antequam longa pœnitentiæ exercitia ab adversariis præscripta exercuerit.

Probatur ex communi adagio SS PP. *non ad temporis rationem, sed juxta affectum animi solet judicari pœnitentia*, ita ex sacris Litteris demonstrat S. Hieronymus ad Rusticum, Chrysost. ad Theodorum Lapsum; Gregorius in 2. Psalm. pœnit. August. in Enchirid. cap. 65. & Serm. 3. post 1. Dominicam Quadras. Isidorus Hispal lib. 2. de Officio Ecclesiast. cap. 16. Cœlestinus Papa Epist. ad Epif. S. Bernardus de interiore domo cap. 36 Hunc autem animi affectum quo verâ dignoscatur pœnitentiâ ante longa illa exercitia haberi posse clarissimè etiam asserunt. S. Leo Epist. 91. *Misericordia Dei nec possumus mensuras ponere nec tempora desinire, apud quem nullas patitur moras vera conversio, dicente Spiritus*